

Ngọc
Lan
đào

Tạp Bút

Ngày đứng trước căn nhà mới, hồi vừa qua Mỹ, nhỏ đã sững người đầu vài chục giây khi phát hiện một cây Ngọc Lan trồng ngay trước cửa. Sững một chút như bất chợt gặp người quen giữa một nơi hoàn toàn xa lạ. Thì đúng là xa lạ, nhỏ đã bỏ hết mọi thân thuộc của hơn bốn mươi năm cuộc đời, để giờ đứng đây, lạ lẫm đến từng loại cỏ cây chưa hề nhìn thấy đâu đó ở quê nhà, mặc dù đối với hoa cỏ thực vật, nhỏ không phải là người “ngoại đạo”.

Nhưng tới lúc này, chỉ có cây Ngọc Lan cao cỡ đầu người, đứng khiêm tốn ở một góc sân trước nhà là có vẻ quen thuộc. Thậm chí một cái tên Latin, vốn liếng hồi học môn Dược Liệu từ mấy mươi năm về trước cũng hiện ra ngay lập tức trong đầu Magnolia michelia alba... như phản xạ của một thời học vẹt (tên Latin của hàng ngàn loại cây, đó ai không học vẹt mà thuộc nỏ...!). Gặp mặt và nhớ tên, vậy là người quen cũ quá rồi, chứ còn gì nữa ?

Mãi về sau, khi đã quen nước quen cái, nhỏ mới biết ở bên này còn vô số những loại cây giống như ở Việt Nam: Bông Giấy, hoa Hồng, Dâm Bụt, Sao Nhái, Đồng Tiền, Vạn Thọ, cây Cau, cây Ổi... (còn tại khu nhà nhỏ ở, người ta trồng toàn những loại cây quá đỗi lạ lùng: lá hoặc tím đen, hoặc đỏ thẫm, hoặc vàng rực rỡ... mà tới giờ này, nhỏ cũng chưa tài nào biết được tên tuổi...). Nhưng cái ấn tượng *gặp lại người xưa* của ngày đầu đến Mỹ đó thì cứ làm nhỏ bồi hồi mãi...

Thấy cây Ngọc Lan có vẻ còi cọc vì trồng quá sát tường, nhỏ nắn nì ông chồng phụ một tay đào hố khác, dời xích ra cho cây có đủ không gian rộng rãi mà mau lớn.

Và cuộc trò chuyện bên gốc:

- Anh có biết vì sao em thích Ngọc Lan không?
- Vì hoa thơm.
- Cái đó thì tất nhiên!
- Cũng đẹp nữa.
- Thì tất nhiên...
- Dáng cây đẹp, lá cũng hay, màu xanh non nhìn mát mắt...
- Dạ đúng rồi, nhưng còn nữa!
- Hồng lẽ hồi đó có đũa nào tỏ tình với em bằng hoa Ngọc Lan sao?
- Ủa, sao anh đoán được hay dữ ta?
- Nhìn cái mặt em bản thân vậy là biết liền chứ gì!
- Anh này kỳ! Nhưng mà đúng rồi. Hồi em học lớp 11, có một anh chàng không biết ở nhà hay nhà hàng xóm gì đó có cây Ngọc Lan, cứ hái tặng em hoài. Mà tội lắm, không dám đem vô trường, chắc tại mùi hoa thơm quá dễ bị lộ, cứ tan học về nhà được một lát là anh chàng đạp xe tới, kêu cửa, đưa một nắm nắm, bầy nhánh hoa, không nói một lời, rồi lại đạp xe về mất tiêu...
- Ủa, hồi đó em xấu hoắc, đen thui, mập thù lù mà cũng có đũa tỏ tình lãng mạn vậy sao ?
- Có chứ anh, nhiều là đằng khác... !
- Anh nghĩ em hợp với bông bí, bông bầu hơn, nhất là mấy loại bông nấu lẩu được... !
- Anh này!
- Ngọc Lan là để tương trưng cho mấy người đài các, mỏng manh, yếu đuối một chút...
- Anh không biết là khi người ta thiếu cái gì thì người ta... ngưỡng mộ cái đó sao?
- ...

- Mà ở Sài Gòn hồi đó em thấy có, chứ ở dưới quê ít nhà nào trồng Ngọc Lan vậy anh?

- Vì loại cây này sang trọng, lại khó trồng...

Đúng là Ngọc Lan khó trồng, từ hôm hai đứa bỏ suốt một ngày lui hui đào bới dời chỗ, đến giờ đã ba, bốn năm trôi qua, bón phân, tưới nước, tỉa lá chăm chút... mà cây cũng chẳng lớn lên được bao nhiêu, và hoa thì họa hoằn lắm mới hé được một nụ. Nhưng nội cái sự hiện diện có vẻ e ấp mà vẫn kiêu kỳ đó, đã gọi lên trong lòng nhỏ rưng rưng bao nhiêu cảm xúc, những cảm xúc tưởng như đã đi ngang qua rất lâu trong đời và chắc không còn quay trở lại

Vậy mà, *kỷ niệm như một mảnh tươi xanh* (*) màu lá, cái màu non rưng rức của Ngọc Lan, làm cho phần tâm gan chai cứng vì tuổi tác của nhỏ bỗng mềm đi thấy rõ. Kỷ niệm cũng như một khoảng trời ngập hương, cái mùi ngọt ngào không lẫn vào đâu được của hoa, cũng lại làm cho phần hồn hay lãng quên vì già nua, bỗng rung lên bao điều nhớ... Mà lạ là hễ cứ động đến vùng ký ức, thì cái thời học trò áo trắng Nguyễn Du năm xưa năm xưa lại ùa về chiếm trọn cái mảnh không gian nhỏ bé đó; những thời khác, những khoảnh khắc khác có khi quan trọng hơn gấp bội, lại chẳng kịp có phần...

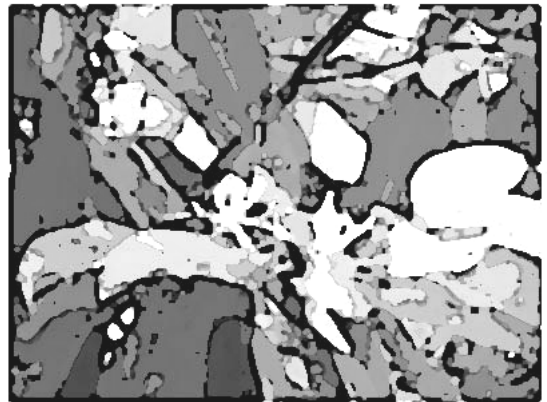

Nhỏ tự hỏi, hay bởi thời áo trắng ấy là thời đẹp nhất của cuộc đời mình? Cái thời mà dù xã hội và gia đình có bao nhiêu là biến động, nhỏ vẫn có một mái trường êm ấm là

nơi an trú, với thầy cô chăm chút cho từng kiến thức vào đời, với bè bạn tíu tít xẻ chia mỗi vui buồn tuổi nhỏ, với bướm hoa thơ nhạc rộn ràng, với thương yêu đong đầy trong từng giây phút. Cái thời chỉ mới lớn nên yêu ai là hồn nhiên yêu chết bỏ, bất kể người ta có... ngó tới mình hay không; mà có ai yêu mình dại cuồng thì cũng... hồn nhiên không buồn đáp trả mảy may (thì kỳ cục vậy mới gọi là... tình yêu!). Và hình như ông Trời công bằng, tới giờ này, với những người mình đã từng yêu sống yêu chết (tuổi học trò nên... khờ khạo nghĩ vậy thôi!), thì lại chẳng còn giữ được chút gì (mình không muốn nhớ những điều vụng dại, hay vì ngượng ngùng không dám nhắc, riết rồi phai?...), còn những người từng nói yêu mình từ xưa lơ xưa lắt, mắc mớ gì mà sao vẫn nhớ rành rành...

Cái cuốn sổ (bìa cũng có màu xanh non của lá) người ta viết và trao cho nhỏ cách đây hơn ba mươi năm, nhỏ đã làm thất lạc từ khi về nhà chồng, nhưng có những lời mà tự nhiên không cách gì quên được...

*“Trong giấc mơ ,
Anh thường thấy mình...
Dịu dàng trao
Và được em run rẩy đón nhận ...
Một Cành Hoa
(... chỉ có thể khi người ta yêu nhau
và tha thứ cho nhau)
Em nhỏ ơi,
Ước gì`..! “*

(... có cái thời mà việc trao và được nhận một cành hoa... với mình, lại là điều mơ ước của một ai, vậy sao?!?)

*“... Nhẹ nhàng
Như hái một bông hoa trong vườn
Tặng người mình yêu
Và thấy nàng nâng niu nó... ”*

(... Cái cảm giác nhẹ nhàng của người ta sao mà... nhức nhối, đến nỗi suốt ngàn ấy năm trời, kể từ ngày nhỏ nhận và đọc nó, mỗi khi trút bỏ được một gánh nặng nào trong tâm, nhỏ cũng nhắm mắt lại, nhủ thầm...

“... Nhẹ nhàng

Như hái một bông hoa... '...)

Trời ơi, hồi đó mình chạy trốn người ta gần chết, mà sao vẫn ngậm ngùi với từng lời từng chữ của người ta đến vậy! Hay bởi cái hương nồng nàn của những đóa hoa từ bàn tay người ta ngày ấy vẫn còn cứ bay theo mình hoài?

Vậy mà khi gặp lại (cũng mới đây thôi, và rất tình cờ...) cười vui nhắc nhau về một thuở ngày thơ tình thơ, thấy thật êm đềm, và may quá, hình như không một ai còn mảy may gợn chút luyến ái ngây ngô cũ...

Mới thấy đời cũng lạ lùng, có lúc thật bình yên trong khi vẫn đang vùng vẫy chật chội với những vướng bận chằng chịt của cuộc sống, còn có khi lại thật ngạc nhiên giữa bốn bề thình lạng như tờ...

Trong cái cuồn cuộn trôi lạnh lẽo của giòng đời, tự dưng đôi khi thấy thèm vô cùng được vin vào một cái cớ gì đó để mà thương nhớ...

Nói cho cùng, Ngọc Lan hay mùi hương xưa nào khác, cũng chỉ là một cái cớ... Một cái cớ để tâm thức quay về gặp người, gặp mình (hồi đó, đã có một "mình" như vậy thật sao? Còn mình bây giờ, là ai?)

Một giây phút lắng lòng cho ngày yên xưa, thả trôi mọi hối hả, lo toan bủa vây hiện tại
....

Một nơi chốn để tìm đến, dừng chân ngơi nghỉ trên đoạn đường đang trĩu nặng hai vai, rồi lại thông dong cất bước...

Chỉ trong khoảng khắc, một mùi hương thoảng qua

Mà đủ để

gánh đời mình

bồng nhẹ như không....

Yên Xưa

Chú Thích:

(* Nguyễn Ngọc Tư)